

Sven Koopmans

.....

**KOOPMAN
DOMINEE
GENERAAL**

*Nationaal belang, buitenlandbeleid
& de nieuwe wereldorde*

Uitgeverij Boom

Dit boek is mede mogelijk gemaakt door de TeldersStichting

Vormgeving omslag: René van der Vooren

Vormgeving binnenwerk: Mijke Wondergem, Baarn

Opmaak binnenwerk: Peter Tychon, Wijchen

© 2021 Sven Koopmans

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl.)

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

ISBN 978 90 2443 842 6

NUR 754

www.boomgeschiedenis.nl

www.boomuitgeversamsterdam.nl

Inhoud

.....

Voorwoord door Bert Koenders 9

Inleiding 13

DEEL 1: wat, wie en waarom

- 1 Atoomwapens: heerlijk ouderwets 19
  - De apocalyps en politieke keuzes* 19
  - Onverwacht bezoek* 22
- 2 Van huurling-vredesonderhandelaar tot Kamerlid 25
  - De man van Schiphol* 25
  - Vrede op aarde* 27
  - Realiteit* 29
- 3 Zin en onzin van Kamervragen 31
  - Politiek omdat het kan* 31
  - Fundamentele belangen* 33
  - Om met Luns te spreken* 35
  - Gratis beleid* 36
  - Gebrek aan lobby* 39
- 4 Buitenlandbeleid, waarom? 41
  - We willen alles* 42
  - Wat willen liberalen?* 44
  - Moralisme en identiteitspolitiek* 46
  - Nationaal belang en realisme* 47
  - Veiligheid* 52
  - Zelfbehoud: Nederland moet Nederland blijven* 54
  - Banen en welvaart* 59
  - Consequenties* 60

DEEL II: drie revoluties

- 5 Nieuwe wereldorde 65
  - Machtsverschuivingen* 66
  - Migratie* 69
  - Europese verdeeldheid* 70
  - Nieuwe onzekerheden* 71
  - Consequenties* 72
- 6 Nieuwe technologie 75
  - Technologie, oorlogvoering en macht* 77
  - Landen, burgers en vrijheid* 78
  - Bedrijven, landen en macht* 80
  - Burgers, technologie en vrijheid* 82
  - Democratisering van de macht* 83
  - Consequenties* 84
- 7 Nieuwe politiek 87
  - Democratisering van de macht* 88
  - Burgers en buitenlandbeleid* 89
  - Zeggenschap* 90
  - Identiteitspolitiek* 92
  - Fragmentatie* 93
  - Consequenties* 94

DEEL III: machtsverheffing

- 8 Nederlandse macht 97
  - Wie zijn wij?* 97
  - Weten wat we willen* 99
  - Vrienden, ongemakkelijke vrienden en tegenstanders* 100
  - Goede reputatie* 102
  - Totaalbeleid* 103
  - Durf initiatief te nemen* 105

- 9 Gezamenlijke macht 107
    NAVO 108
    Europese Unie 108
    Vrijhandel en grenzen 110
    Europees buitenlandbeleid 111
    Middle Powers 113
    Recht en realiteit 114
- 10 Nieuwe realiteiten 117
    Nieuwe veiligheid 117
    Traditionele veiligheid 119
    Nieuwe zakelijkheid 121
    Technologie 122
    Media 124
    De rol van burgers 126
    Nederlandse politiek 130

Dankwoord 133

Over de auteur 134

Noten 135

‘Degene die niet nadenkt over de toekomst
is zeker afgeleid door zorgen dichtbij.’

Confucius (551-479 v. Chr) *De Gesprekken*, par. 15,12